

II

(Akti, sprejeti v skladu s Pogodbo ES/Pogodbo Euratom, katerih objava ni obvezna)

ODLOČBE/SKLEPI

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 14. marca 2006

o združljivosti koncentracije s skupnim trgom in delovanjem Sporazuma EGP

(zadeva COMP/M.3868 – DONG/Elsam/Energy E2)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2006) 793)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

(2007/353/ES)

Komisija je 14. marca 2006 na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (Uredba ES o združitvah) ⁽¹⁾ in zlasti člena 8(2) navedene Uredbe sprejela odločbo glede združitve. Različica celotne odločbe, ki ni zaupna, je na voljo v verodostojnem jeziku zadeve na spletni strani Generalnega direktorata za konkurenco, na naslednjem naslovu: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. POVZETEK

(1) Ta zadeva se nanaša na pridobitev nadzora podjetja DONG nad podjetji Elsam, Energi E2, KE in FE.

(2) DONG je nekdanji danski monopolist na področju zemeljskega plina v državni lasti. Elsam in Energi E2 („E2“) sta nekdanja danska monopolista na področju proizvodnje električne energije v zahodni (Elsam) oziroma vzhodni Danski (E2). KE in FE sta nekdanja proizvajalca električne energije za maloprodajni trg na območju Copenhagena.

(3) V Odločbi se ugotavlja, da transakcija vodi do bistvenega oviranja učinkovite konkurence, zlasti s krepitvijo prevladujočega položaja na naslednjih trgih:

— grosistična dobava zemeljskega plina za Dansko (in morebiti tudi za Švedsko),

— skladiščenje zemeljskega plina ali prilagodljivost oskrbe z njim (ne glede na to, ali le za Dansko, ali tudi za Švedsko),

— dobava zemeljskega plina velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE na Danskem, obravnavano kot en ali dva ločena trga,

— dobava zemeljskega plina majhnim poslovnim odjemalcem in/ali gospodinjstvom na Danskem, obravnavano kot en ali dva ločena trga.

(4) V Odločbi se ugotavlja, da obveznosti, ki so jih predlagale stranke, zadostujejo za odpravo opredeljenih težav konkurence. Glede trga za skladiščenje/prilagodljivost izhaja glavni učinek predlaganih obveznosti iz opustitve skladišča v Lille Torupu, ki bo imel pozitiven vpliv na konkurenco glede skladiščenja/prilagodljivosti na Danskem. V Odločbi se glede grosističnih in maloprodajnih trgov zemeljskega plina ugotavlja, da je program sprostitve plina, ki ga je ponudil DONG v povezavi z opustitvijo skladiščenja, bistven za odpravo vseh pomislekov glede konkurence, ki jih je v zvezi s temi trgi izrazila Komisija.

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1.

- (5) Posledično Komisija izjavlja, da je priglašena transakcija združljiva s skupnim trgov in Sporazumom EGP, v skladu s členom 2(2) in členom 8(2) Uredbe o združljivih in členom 57 Sporazuma EGP.

II. OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. STRANKE

- (6) DONG je nekdanji danski monopolist na področju zemeljskega plina v državni lasti, ki je dejaven pri črpanju, proizvodnji, offshore prevozu ter prodaji nafte in zemeljskega plina, skladiščenju in distribuciji zemeljskega plina. DONG nadalje v manjšem obsegu zajema dejavnosti, povezane s proizvodnjem vetrne energije in dobavo električne energije ter dejavnosti, povezane z ogrevanjem.
- (7) Elsam in Energi E2 („E2“) sta nekdanja danska monopolista na področju proizvodnje električne energije v zahodni (Elsam) oziroma vzhodni Danski (E2). Oba sta dejavna pri proizvodnji in trgovanju z električno energijo (finančno in fizično) na grosističnem trgu ter pri proizvodnji za daljinsko ogrevanje. Od nakupa (vzhodno-danske) maloprodajne elektroenergetske družbe Nesa leta 2004 je imel Elsam nadalje znatne dejavnosti pri maloprodaji električne energije gospodinjstvom in poslovnim odjemalcem. Lokalni organi imajo, po eni strani, v podjetjih Elsam in E2 glavno lastništvo in, po drugi strani, imata DONG in Vattenfall znatne deleže v podjetju Elsam, podjetji Nesa in KE pa v podjetju E2.
- (8) KE in FE gospodinjstvom in poslovnim odjemalcem dobavljata električno energijo na območju Copenhagena. Trenutno sta v lasti mesta Copenhagen oziroma mesta Frederiksberg.

2. DELOVANJE IN KONCENTRACIJA

- (9) V tem delu Odločbe je opisano predlagano povezovanje, ki pomeni koncentracijo, s katero DONG, ne glede na manj zanesljive proizvodne zmogljivosti Elsam in E2, ki so pripisane podjetju Vattenfall, pridobi nadzor nad Elsam, E2, KE in FE. Pridobitev sredstev s strani Vattenfalla pomeni ločeno koncentracijo.

3. PRAVNI IN REGULATIVNI OKVIR

- (10) V Odločbi je obravnavan veljavni regulativni okvir za zemeljski plin in električno energijo.
- (11) Danski trg za zemeljski plin je bil 1. julija 2000 sprva odprt za konkurenco za največje odjemalce, od leta 2004 pa lahko vsi odjemalci prosto izberejo svojega dobavitelja. Kopensko prenosno omrežje zemeljskega plina in upravljavec prenosnega omrežja sta bila leta 2004 popolnoma odprta in sta danes v lasti Energinet.dk, ki je

neodvisno javno podjetje v lasti danske države in hkrati upravljavec. Delovanje kopenskega prenosnega omrežja je predmet urejenega dostopa tretje stranke (DTP). Skladišča in podvodni plinovodi, ki povezujejo področja na danskem delu Severnega morja s celinskim delom Danske, so v lasti DONG. Dostop do teh infrastruktur se doseže s pogajanjem DTP. Pravila DTP nadzoruje danski organ za regulacijo energije (Danish Energy Regulatory Authority – DERA), ki je neodvisni nadzorni organ v energetskega sektorju.

4. UPOŠTEVNI TRGI

A. ZEMELJSKI PLIN

1. Upoštevni proizvodni trgi

- (12) Raziskava trga v zvezi z upoštevni proizvodni trgi na področju zemeljskega plina, ki jo je izvedla Komisija, je bila osredotočena na opredelitev trgov za skladiščenje zemeljskega plina/prilagodljivost oskrbe z njim, grosistično prodajo in dobavo zemeljskega plina.

Trg za skladiščenje zemeljskega plina in prilagodljivost oskrbe z njim

- (13) Glede instrumentov za skladiščenje zemeljskega plina in/ali drugih instrumentov za prilagodljivost oskrbe z njim je natančna opredelitev proizvodnega trga v zvezi s takim trgov v Odločbi ostala odprta.
- (14) Stranke so predlagale proizvodni trg za prilagodljivost oskrbe z zemeljskim plinom, vključno s skladiščenjem v za to namenjenih skladiščih, spremembami v proizvodnji, mednarodno trgovino, mrežnimi rezervami (line-pack), preusmeritvijo na druga goriva, prekinljivimi pogodbami in tržnimi vozlišči pri zemeljskem plinu s terminskimi trgi.
- (15) Po mnenju Komisije se lahko ti drugačni instrumenti za prilagodljivost delijo na pet skupin, namreč:
- skladiščenje v za to namenjenih skladiščih,
 - prekinljivost ali drugo prilagajanje potreb odjemalcev, npr. centralnih SPTE,
 - prilagodljive dobavne pogodbe (ne glede na to, ali temeljijo na uvozi, domači proizvodnji ali sekundarnih domačih dobavnih pogodbah),
 - prilagodljivo trgovanje na tržnih vozliščih pri zemeljskem plinu ali dvostransko (ne glede na to, ali je usmerjeno v prihodnost ali je le začasno),
 - Line-pack, tj. skladiščenje v plinovodih za prevoz s povečanjem ali zmanjšanjem pritiska plina v teh plinovodih.

- (16) Raziskava trga, ki jo je izvedla Komisija, je pokazala, da za Dansko ni upoštevana nobena od štirih možnosti prilagodljivosti za skladiščenje v za to namenjenih skladiščih, omenjenih zgoraj, kot popolnoma uspešnih ali zadostno razvitih možnosti prilagodljivosti. Vendar Komisija meni, da vprašanje upoštevnega proizvodnega trga (bodisi trga za prilagodljivost ali za skladiščenje) lahko ostane odprto.

Trg za grosistično dobavo zemeljskega plina

- (17) Glede grosistične dobave zemeljskega plina za Dansko se v Odločbi ugotavlja, da obstaja trg za grosistično dobavo zemeljskega plina za Dansko, ki zajema:

— vse prodaje, ne glede na to, ali prek naprave za prenos zemeljskega plina (GTF), dobavnih pogodb ali drugih sporazumov,

— konkretne ali pogodbene uvoze uvoznikov⁽¹⁾, ponovnih uvoznikov (v primeru začasno izvoženega zemeljskega plina), proizvajalcev (po potrebi v prihodnosti) in trgovcev,

— druge trgovce (kot so podjetja za dobavo) ali centralne SPTE (le v tolikšni meri, da slednje prevzamejo vsaj nekatere storitve, ki jih redno zagotavlja dobavitelj za dostavo na določeno mesto ali ki namevajo nadalje prodajati zemeljski plin),

v kolikor zadovoljujejo potrebe teh odjemalcev, da imajo dostop do grosistične prodaje zemeljskega plina na Danskem.

- (18) Raziskava trga, ki jo je izvedla Komisija, močno nakazuje obstoj ločenega trga za grosistično dobavo zemeljskega plina. DONG je v svojem odgovoru na člen 6(1)(c) Odločbe priznal „obstoj prodaje zemeljskega plina in trgovanja na grosistični ravni“ in v svojem odgovoru na Obvestilo o nasprotovanju temu ali zgornji opredelitvi trga v zvezi z grosističnim trgovom ni nasprotoval.

- (19) Predlagana transakcija je imela vpliv tudi na grosistično prodajo na Švedskem. V Odločbi se ugotavlja, da obstaja ločeni trg za grosistično dobavo zemeljskega plina, ki je namenjen porabi na Švedskem. Razlogi za to so, da se stanje trga in pogoji za grosistično dobavo na Švedskem razlikujejo od teh na Danskem.

⁽¹⁾ V tem smislu izraz „konkretni uvozi“ pomeni vse dobave v danski kopenski sistem/dansko prenosno omrežje. Danski proizvajalec v danskem epikontinentalnem pasu Severnega morja tako postane le neposredni udeleženec na danskem grosističnem trgu, če dobavlja zemeljski plin v dansko kopensko omrežje.

Trg za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE

- (20) V Odločbi se meni, da dobava zemeljskega plina centralnim elektrarnam SPTE (tj. velikim elektrarnam za sočasno proizvodnjo toplote in električne energije) pomeni ločeni trg, ker je dobava centralnim SPTE ločena od grosističnega trga. Vendar lahko centralni proizvajalec energije SPTE vstopi na grosistični trg kot kupec ali prodajalec, vstopne ovire pa so za grosiste, ki želijo dobavljati nekatere segmente maloprodajne dobave centralnim SPTE, obvladljive.

- (21) Dobava centralnim SPTE se od drugih trgov za maloprodajno dobavo razlikuje tudi zaradi večje prilagodljivosti in višje porabe, drugačne strukture potreb, cen in vrste pogodb, drugačne ureditve in dejstva, da so lahko centralne SPTE neposredno udeležene na grosističnem trgu.

Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina decentraliziranim SPTE in velikim industrijskim odjemalcem

- (22) V Odločbi se meni, da dobava zemeljskega plina decentraliziranim SPTE (tj. majhnim elektrarnam za sočasno proizvodnjo toplote in električne energije) in dobava zemeljskega plina velikim industrijskim odjemalcem pomeni enega ali dveh različnih proizvodnih trgov.

- (23) Majhni poslovni odjemalci ne pripadajo k temu proizvodnemu trgu, med drugim zaradi razlik v cenah, maržah, tržnih in distribucijskih poteh, stroških skladiščenja, strukturi trga, stopnji preusmeritve in zahtevah glede porabe z vnaprejšnjim odmerkom.

- (24) V Odločbi se meni, da ima dobava velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE nekaj podobnosti (raven porabe zemeljskega plina, vrste pogodb v zvezi z zemeljskim plinom), vendar tudi nekaj razlik (rednost potrebe, različna lastniška struktura, stopnje zvestobe strank in preusmeritve).

Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina gospodinjstvom in majhnim poslovnim odjemalcem

- (25) V Odločbi se meni, da obstaja(-ta) eden ali dva ločena trga za odjemalce s porabo brez vnaprejšnjega odmerka, tj. odjemalce z letno porabo pod 300 000 m³. Prodaja majhnim poslovnim odjemalcem pod 300 000 m³ in gospodinjstvom tako lahko pripada bodisi istim ali različnim proizvodnim trgovom.

- (26) Povpraševanje in pogoji dobave med tema dvema vrstama odjemalcev na Danskem kažejo na veliko podobnosti (višje cene zemeljskega plina, nižja usmerjenost k zamenjavi dobaviteljev, zahteve instrumentov za upravljanje portfelja odjemalcev, standardizirane splošne ponudbe ter pomembnost blagovne znamke, strukture trga, stroškov skladiščenja in večjih vstopnih ovir). Obstajajo tudi številne pomembne razlike (povprečna raven porabe, cene, stroški in marže ter različne strategije trženja).
- (27) Presoja konkurenčnosti se med tema dvema skupinama odjemalcev bistveno ne razlikuje in zato ostaja vprašanje, ali dobava gospodinjstvom ter majhnim poslovnim odjemalcem oblikuje različne segmente istega upoštevne trga ali dveh različnih upoštevne trgov, odprto.

2. Upoštevni geografski trgi

Trg za skladiščenje zemeljskega plina in prilagodljivost oskrbe z njim

- (28) DONG meni, da upoštevni geografski trg za instrumente za prilagodljivost oskrbe z zemeljskim plinom presega Dansko in zajema tudi Švedsko, severno Nemčijo in Nizozemsko.
- (29) Vendar so rezultati raziskave trga pokazali, da je bil geografski trg za skladiščenje (ali prilagodljivost), ne glede na obseg upoštevne proizvodne trga, omejen na Dansko. Glavni razlogi za to sklepno ugotovitev so:
- več instrumentov za prilagodljivost je na voljo le na nacionalni ravni,
 - čezmejna prilagodljivost je na voljo le v obliki fizičnega skladiščenja, vendar je skladiščna zmogljivost na Švedskem zelo majhna (Švedska je skoraj v celoti odvisna od danskih skladišč) in uporaba skladišč v Nemčiji je omejena zaradi daljših prevoznih razdalj in višjih prevoznih stroškov; med raziskavo trga, ki jo je izvedla Komisija, so bili izraženi dvomi v zvezi z možnostjo skladiščenja v tujini,
 - stranke same uporabljajo za svoje poslovanje lokalna skladišča na Nizozemskem in v Nemčiji.
- (30) Glede švedskega trga za skladiščenje/drugih instrumentov za prilagodljivost se v Odločbi ugotavlja, da trg ni po obsegu niti švedski niti dansko-švedski.

Trg za grosistično dobavo zemeljskega plina

- (31) DONG meni, da upoštevni geografski trg za grosistično dobavo zemeljskega plina presega Dansko (ali Dansko in Švedsko) in zajema tudi najmanj Nemčijo.
- (32) Raziskava trga močno nakazuje, da je trg za grosistično dobavo omejen na Dansko. V Odločbi se ugotavlja, da Švedska ni del istega geografskega trga kot Danska; Švedska oblikuje ločen trg, ki je po obsegu švedski ali dansko-švedski, ker trg za grosistično dobavo na Švedskem ne izvaja močnega konkurenčnega pritiska na trg za grosistično dobavo na Danskem. Podobno se ugotavlja, da Nemčija, Nizozemska in Združeno kraljestvo del istega geografskega trga kot je Danska. Razlogi so:
- Ves zemeljski plin, ki se porabi na Danskem, je danski (podvodni) zemeljski plin.
 - Med leti 2003 in 2005 so (komercialni) uvozi predstavljali le manj kot 12 % celotne porabe na Danskem.
 - Glede transakcij, ki običajno ne vplivajo na potrebe po grosistični prodaji zemeljskega plina na Danskem (tj. transakcije na tržnih vozliščih v Beneluxu, Združenem kraljestvu ali v Emdenu), se zdi, da so imele cene nezadosten vpliv na grosistične cene na Danskem.
 - Različni grosisti imajo v različnih zgoraj omenjenih državah precej različne tržne deleže v teh državah.
 - Raziskava trga kaže, da danski odjemalci zemeljskega plina malo vedo o grosističnih cenah v Nemčiji, in uvoz zemeljskega plina velja kot šibak nadomestek za nakup zemeljskega plina na grosistični ravni na Danskem.
 - Grosistični dobavitelji zemeljskega plina, ki želijo zemeljski plin iz Nemčije uvažati na Dansko, se spopadajo z znatnimi prevoznimi stroški, omejenimi zmogljivostmi in upravnimi ovirami.
- (33) DONG je v svojem odgovoru na člen 6(1)(c) Odločbe utemeljil, da pripada dobava zemeljskega plina na nemški strani danske vstopne/izstopne točke na Ellundu danskemu grosističnemu trgu zemeljskega plina. Na podlagi rezultatov raziskave trga ostaja v Odločbi nedoločeno, ali je treba te dobave vključiti v geografski obseg danskega trga za grosistično dobavo zemeljskega plina.

Trg za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE

- (34) Trg za dobavo zemeljskega plina centralnim elektrarnam SPTE je verjetno po obsegu nacionalen in vključuje največ Dansko in Švedsko, ker ne more presegati geografski obseg grosističnega trga. Poleg tega se lahko le del dobave, ki jo potrebujejo centralne SPTE, pridobi iz sosednjih držav.

Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina decentraliziranim SPTE in velikim industrijskim odjemalcem

- (35) Trg ali trgi za dobavo zemeljskega plina decentraliziranim SPTE in velikim industrijskim odjemalcem je/so po obsegu nacionalen(-ni), ker ni na voljo neposrednih uvozov. Poleg tega se struktura trga med sosednjimi državami jasno razlikuje. Obstoj nacionalnih trgov nadalje potrjuje znatne razlike v ceni med Dansko, Nemčijo, Švedsko in Nizozemsko.

Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina gospodinjstvom in majhnim poslovnim odjemalcem

- (36) V Odločbi se meni, da trg(-i) za dobavo poslovnim odjemalcem in gospodinjstvom ne presega Danske v nacionalnem okviru in je/so po obsegu morebiti še vedno regionalen(-ni). Vprašanje, ali je trg nacionalen ali regionalen/so trgi nacionalni ali regionalni, lahko ostane odprto. Po eni strani, prodaja na tem trgu zahteva vzpostavitev nacionalnega urada za prodajo in storitve za kupce in vsi dobavitelji za odjemalce s porabo brez vnaprejšnjega odmerka na Danskem so danska podjetja, medtem ko med nacionalnimi trgi obstajajo velike razlike v cenah. Po drugi strani, se je le manj kot 1 % odjemalcev odločil zamenjati dobavitelja. Regionalne distribucijske družbe imajo zato še vedno zelo velike tržne deleže na svojih zadevnih območjih, cene za končne odjemalce pa so različne na treh regionalnih območjih. Obstoj velikih razlik v tržnem deležu ter razlik v ceni med regijami je običajno znamenje, da regionalni trgi niso vključeni.

3. Sklepne ugotovitve o upoštevnih trgih v sektorju zemeljskega plina

- (37) V Odločbi se meni, da obstajajo naslednji upošteveni trgi:

1. danski trg za skladiščenje ali v drugem primeru danski trg za prilagodljivost oskrbe z zemeljskim plinom; švedski trg za skladiščenje ali v drugem primeru švedski trg za prilagodljivost oskrbe z zemeljskim plinom (švedski ali v drugem primeru trg, ki je po obsegu švedsko-danski);
2. trg za grosistično prodajo zemeljskega plina za Dansko (po obsegu danski); trg za grosistično prodajo zemeljskega plina za Švedsko (švedski ali v drugem primeru trg, ki je po obsegu švedsko-danski);

3. danski trg za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE; švedski trg za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE (švedski ali v drugem primeru trg, ki je po obsegu švedsko-danski);

4. trg ali trgi za dobavo zemeljskega plina velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE (po obsegu danski);

5. trg ali trgi za dobavo zemeljskega plina majhnim poslovnim odjemalcem in gospodinjstvom (zajema(-jo) Dansko v nacionalnem ali regionalnem obsegu).

B. ELEKTRIČNA ENERGIJA

1. Upošteveni proizvodni trgi

Proizvodnja in grosistična prodaja fizične električne energije; Pomožne storitve

- (38) Pomemben del prodaje in nakupa na grosističnem trgu električne energije na nordijskem območju se vodi prek nordijske borze z električno energijo Nord Pool Spot ASA („Nord Pool“). Poleg teh oblik trgovanja s fizično električno energijo na grosistični ravni, ki temeljijo na Nord Poolu, proizvajalci/trgovci in odjemalci sklepajo tudi dvostranske pogodbe za grosistične posle v zvezi s fizično električno energijo.

- (39) Neposredni odjemalci pomožnih storitev so TSO (operaterji prenosnih sistemov), ki so odgovorni za ohranjanje ravnovesja v omrežju in zagotavljanje dobave v izrednih razmerah. Raziskava trga, ki jo je izvedla Komisija, jasno nakazuje, da se pomožnih storitev/storitev sistema ne da preprosto nadomestiti z drugo dobavo električne energije na grosistični ravni. Poleg tega lahko delež upravljavca regulacijske energije sčasoma precej niha brez prepoznavne povezave z njegovim položajem na trgu za proizvodnjo električne energije.

- (40) Vendar se v Odločbi meni, da lahko natančen opis tega trga/teh trgov ostane nedoločen. Dvostranske dobave odjemalcem, ki ne morejo neposredno dostopati do borze Nord Pool, lahko pomenijo ločen proizvodni trg ali pa tudi ne, enako velja tudi za pomožne storitve.

Izvedeni finančni instrumenti za električno energijo

- (41) V Odločbi se upošteva ločeni trg za finančno električno energijo; dejansko gre na finančnem trgu pravzaprav za trgovanje s tveganimi naložbami in na fizičnem trgu za trgovanje z električno energijo za porabo in zato oba nista v celoti nadomestljiva. Vprašanje, ali finančni proizvod CfD (ali pogodb za razliko) pripada istemu ali ločenemu trgu, ostaja odprto.

Električna energija za maloprodajni trg

- (42) V Odločbi se upoštevajo ločeni trgi za dobavo odjemalcem z zahtevami glede porabe z vnaprejšnjim odmerkom in trgi za odjemalce, ki nimajo zahtev glede porabe z vnaprejšnjim odmerkom. To razlikovanje je jasno potrdila raziskava trga. Te skupine odjemalcev plačujejo po različnih cenah, uporabljajo različne proizvode in kupujejo na drugačen način.

2. Upoštevni geografski trgi

Grosistična prodaja fizične električne energije

- (43) V Odločbi se meni, da je treba konkurenčne učinke združitve oceniti na ločenih cenovnih območjih, tj. na območju vzhodno-danskega/zahodno-danskega Nord Poola, ali v kombinaciji dveh območij skupaj s Švedsko, ker so nordijske dejavnosti strank skoraj v celoti omejene na Dansko. Če koncentracija ne vodi do negativnih učinkov na konkurenco v takšnih kombinacijah območij, potem ne more voditi do negativnih učinkov na katerem koli širšem cenovnem območju.
- (44) Vsa druga vprašanja v zvezi z opredelitvijo geografskega trga za grosistični trg električne energije glede trenutnega povezovanja lahko ostanejo odprta.

Pomožne storitve

- (45) V Odločbi se upošteva, da so pomožne storitve po obsegu nacionalne, ker so odvisne od takojšnje in zanesljive razpoložljivosti v okviru določenega cenovnega območja in zaradi preobremenjenosti povezovalnih vodov.

Izvedeni finančni instrumenti za električno energijo

- (46) Glede izvedenih finančnih instrumentov za električno energijo se v Odločbi meni, da ima trg vsaj vsenordijski obseg, ker poteka trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti za električno energijo na terminski borzi Nord Pool, medtem ko bi lahko trg za pogodbe za razliko sam zajemal posebno cenovno območje, ker podjetja, ki poslujejo s temi proizvodi, zlasti zanimajo grosisti in veliki odjemalci, ki so dejavni na teh posebnih cenovnih območjih.

Električna energija za maloprodajni trg

- (47) Glede maloprodajnih trgov električne energije se v Odločbi meni, da je trg za odjemalce s porabo z vnaprejšnjim odmerkom po obsegu nacionalen, medtem ko je trg za odjemalce s porabo brez vnaprejšnjega odmerka po obsegu nacionalen in regionalen. Tuja podjetja za dobavo ne vstopajo neposredno na trg in odjemalci s porabo brez vnaprejšnjega odmerka so v glavnem ostali pri svojem lokalnem dobavitelju USO (obveznost glede univerzalnih storitev).

3. Sklepne ugotovitve o upoštevni trgi električne energije

- (48) V Odločbi so zato opredeljeni naslednji trgi električne energije:
1. grosistični trg električne energije (vzhodno- oziroma zahodno-danski ali širši);
 2. morebiti dvostranska grosistična prodaja odjemalcem, ki nimajo dostopa do Nord Poola (vzhodno- oziroma zahodno-danska);
 3. morebiti pomožne storitve (vzhodno- oziroma zahodno-danske);
 4. izvedeni finančni instrumenti za električno energijo (zajema območje Nord Poola, če izključuje pogodbe za razliko);
 5. morebiti pogodbe za razliko (vzhodno- oziroma zahodno-danske);
 6. prodaja električne energije (poslovnim) odjemalcem s porabo z vnaprejšnjim odmerkom (zajema Dansko v nacionalnem obsegu);
 7. prodaja električne energije (predvsem gospodinjstvom) odjemalcem s porabo brez vnaprejšnjega odmerka (zajema Dansko v nacionalnem ali regionalnem obsegu).

C. DRUGI TRGI

- (49) Predlagana koncentracija vpliva na številne druge trge, vendar ne vpliva negativno na konkurenco, bodisi zaradi nizkih tržnih deležev ali ker ni geografskega prekrivanja: daljinsko ogrevanje (lokalno), proizvodnja elektrofiltrskega pepela (regionalni okvir je ostal odprt) in trgovanje s CO₂ (verjetno na ravni EU).

5. PRESOJA KONKURENČNOSTI

UVODNA OPOMBA O MANJŠINSKEM DELEŽU

- (50) V Odločbi se proučuje utemeljitev, ki jo je predložil DONG v zvezi z učinkom povezav pred združitvijo med strankama, ki se združujeta, in med strankama, ki se združujeta ter tretjimi strankami, vendar se ugotavlja, da upoštevanje katerega koli učinka na vsak način ne more nadomestiti negativnih učinkov združitve.

A. ZEMELJSKI PLIN

1. **Trg za skladiščenje zemeljskega plina in prilagodljivost oskrbe z njim**
- (51) Komisija je na podlagi raziskave trga v zvezi s to zadevo sklenila, da DONG trenutno prevladuje na danskem trgu za skladiščenje/prilagodljivost.

- (52) V Odločbi se meni, da je dostop do skladiščenja/prilagodljivosti potrebno dopolnilo drugim dejavnostim v zvezi z zemeljskim plinom, trg za skladiščenje/prilagodljivost pa meji na druge trge zemeljskega plina. Čeprav sta v okviru DONG za skladiščenje oziroma trgovino z zemeljskim plinom odgovorni dve samostojni podjetji, Komisija meni, da imata obe dejavnosti skupen cilj povečati donosnost skupine DONG, ob upoštevanju tega pa je proučila učinek na danski trg za skladiščenje/prilagodljivost.
- (53) Zato se v Odločbi meni, da bo nakup E2 in Elsam kot najpomembnejših neodvisnih virov za prilagodljivost na Danskem podjetju DONG dal možnost in ga spodbudil k temu, da zmanjša svoje potrebe skladiščenja tako, da koriščenje lastnih skladišč nadomesti z E2 in Elsam kot viroma za prilagodljivost. Hkrati se bodo zmanjšale možnosti prilagodljivosti, ki so na voljo konkurenčnim dobaviteljem za zemeljski plin. Kot posledica in na podlagi uporabe danskih tarif za skladiščenje se bodo povečali stroški skladiščenja drugih dobaviteljev zemeljskega plina in s tem se bo zmanjšala možnost, da bi slednji izvajali konkurenčni pritisk na DONG.
- (54) Zaradi tega se v Odločbi ugotavlja, da bi povezovanje vodilo do bistvenega oviranja učinkovite konkurence na morebitnem danskem trgu za skladiščenje ali na morebitnem danskem trgu za skladiščenje/prilagodljivost, zlasti s krepitvijo prevladujočega položaja DONG na takšnih trgih.
- (55) Glede švedskega trga za skladiščenje/prilagodljivost se v Odločbi ugotavlja, da bi ugotovitev morebitnega oviranja konkurence na Danskem načeloma lahko veljala tudi za Švedsko, vendar je podrobna ocena posebnih značilnosti švedskega trga nepotrebna ob upoštevanju dejstva, da je splošna ocena transakcije neodvisna od tega.
- 2. Trg za grosistično dobavo zemeljskega plina**
- (56) Komisija in DONG sta imela med raziskavo različna mnenja glede pomena analiziranja grosistične dobave zemeljskega plina po [...] (*). DONG je dvomil glede pomena upoštevanja obdobja [...] * let. Po mnenju Komisije je trg zemeljskega plina značilen za dolgoročne naložbe v infrastrukturo in za dolgoročne dobavne pogodbe, kar zagovarja analizo, ki vključuje časovno obdobje po [...] *. Vendar se v Odločbi ugotavlja, da bo imela združitev kljub neupoštevanju stanja trga po [...] * na podlagi odprave omejevalnega učinka, ki izhaja iz projekta BGI in dejstva, da bodo odločitve glede vstopa konkurentov odvisne od začetnih pogajanj z Elsam in E2 v zvezi dobavnimi pogodbami leta 2008, znatne protikonkurenčne učinke na danske grosistične dobave.
- (57) V Odločbi se ugotavlja, da DONG prevladuje na danskem trgu za dobavo zemeljskega plina ob upoštevanju, da je bil leta 2004 ⁽¹⁾ tržni delež družbe [80–90 %] *. Komisija je analizirala morebitne konkurenčne pritiske na prevladujoči položaj podjetja DONG na podlagi naslednjih petih virov:
- upravljavci na danskem podvodnem območju,
 - uvozi iz Nemčije južno od plinovoda DEUDAN,
 - preusmeritev zemeljskega plina na Ellund,
 - likvidni danski grosistični trg, in
 - nova plinovodna zmogljivost ali druge možnosti uvoza.
- (58) V Odločbi se ugotavlja, da so ti konkurenčni pritiski šibki ali niso zadostno zanesljivi, da bi kratkoročno pomenili učinkovit pritisk na tržni položaj podjetja DONG.
- (59) V Odločbi se proučuje, ali bo transakcija z odpravo dejanske in/ali morebitne konkurence vodila do krepitve prevladujočega položaja podjetja DONG. Glede poslovnega interesa podjetij E2 in Elsam, da bi postala dejavna igralca na danskem grosističnem trgu zemeljskega plina, DONG spodbija, da bi bila E2 in Elsam morebitna konkurenta, in utemeljuje, da podjetji nista najpomembnejša konkurenčna pritiska na DONG.
- (60) Po mnenju Komisije zadostuje, da sta E2 in Elsam pomemben konkurenčni pritisk (in ne nujno najpomembnejši), katerega odprava bi vodila do pomislekov glede konkurence.
- (61) V raziskavi Komisije in Odločbi se ugotavlja, da bo predlagana koncentracija umaknila podjetje E2 kot dejanskega konkurenta in Elsam kot verodostojnega morebitnega konkurenta podjetju DONG. Analiza Komisije petih morebitnih konkurenčnih učinkov, navedenih zgoraj v uvodni izjavi 57, te sklepne ugotovitve ne bo spremenila. Poleg tega se v Odločbi ugotavlja, da Vattenfallov nakup majhnega deleža plinsko-parnih elektrarn E2 in Elsam ne bo zadostoval, da bi se izguba pritiska konkurence, ki ga je povzročila vključitev E2 in Elsam v skupino DONG, preseгла.

(*) Poslovna skrivnost.

⁽¹⁾ V prvi polovici leta 2005 se pričakuje [80–90 %] *.

(62) Poleg teh horizontalnih učinkov se v Odločbi ugotavlja, da bo transakcija na podlagi vertikalnega vključevanja DONG z E2 in Elsam, katerima pripada okoli [20–30 %] * celotne porabe na Danskem, vodila do izključitve odjemalcev in do bistvenega oviranja učinkovite konkurence. Zato bo za konkurente podjetja DONG vstop na danski trg zemeljskega plina težji tako za grosiste kot tudi za dobavitelje končnim odjemalcem, kar pomeni postavitev vstopnih ovir za te trge.

(63) Stranke menijo, da je Elsam do sedaj pridobival zemeljski plin od tretjih strank le v omejenem obsegu, ker je sklenil le nekaj menjav in kratkoročnih nakupnih sporazumov. Vendar Komisija meni, da bi dobave podjetju Elsam s strani konkurentov podjetja DONG pomenile vsaj morebitni pritisk na obnašanje podjetja DONG.

(64) V Odločbi se ugotavlja, da, četudi je bil učinek izključitve omejen na izključitev potreb E2, bi takšna izključitev znatno okrepila prevladujoči položaj podjetja DONG na danskem grosističnem trgu, kar bi tretje stranke nadalje oviralo pri vstopu na ta trg v pomembnem obsegu. To je zato, ker potreba skoraj vseh neodvisnih (ki niso vezane na monopol) tretjih strank na Danskem pade na E2. Posledično bo predlagana združitev povečala vstopne ovire na danski grosistični trg, ker izloča podjetje, ki je kupilo pomembne količine zemeljskega plina na grosističnem trgu na podlagi domače porabe in dobave zemeljskega plina za druge uporabnike.

(65) V Odločbi se ugotavlja, da bo predlagana koncentracija na danskem grosističnem trgu zemeljskega plina odpravila znatne konkurenčne pritiske na DONG. Zaradi uveljavljenega prevladujočega položaja podjetja DONG na takšnem trgu bo predlagana transakcija verjetno vodila do bistvenega oviranja učinkovite konkurence, zlasti s krepitvijo prevladujočega položaja podjetja DONG.

(66) Glede grosistične dobave zemeljskega plina na Švedskem ima DONG zelo močan položaj tudi na tem trgu⁽¹⁾. V Odločbi ostaja nedoločeno, ali ima DONG lahko prevladujoči položaj enega območja ali skupni prevladujoči položaj na švedskem ali na švedsko-danskem trgu za grosistično dobavo, ker bi kateri koli škodljivi učinki na katerega koli od teh trgov izhajali iz škodljivega učinka povezovanja na grosističnem trgu za Dansko.

3. Trg za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE

(67) V Odločbi se meni, da na trgih za dobavo zemeljskega plina centralnim SPTE na Danskem in Švedskem ne more

priti do izključitve odjemalca ali preprečevanja vstopa, ker (a) ne bi nobena centralna SPTE na danskih ali švedskih trgih za dobavo centralnim SPTE vsaj do leta 2009 utrpela škode, in (b) SPTE bi bile po letu 2009 zaščitene, če bi se delovanje grosističnega trga okrepilo s pomočjo programa sprostitve plina, ki so ga predlagale stranke.

(68) Glede morebitne konkurence se v Odločbi ugotavlja, da ni verjetno, da bi se lahko E2 in/ali Elsam obravnavala kot morebitna udeleženca na trgu za dobavo centralnim SPTE, ker bi bilo malo verjetno, da bi bile druge centralne SPTE pripravljene zadovoljiti svoje potrebe po zemeljskem plinu tako, da bi ga dobavljale pri svojih neposrednih konkurentih.

(69) V Odločbi se zato meni, da koncentracija ne vodi do bistvenega oviranja učinkovite konkurence na trgih za dobavo centralnim SPTE tako na Danskem kot tudi na Švedskem.

4. Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE

(70) V Odločbi se ugotavlja, da DONG prevladuje in bo v predvidljivi prihodnosti prevladoval s tržnim deležem v višini [60–70 %] * leta 2004, ki je zadnje leto, ki beleži zanesljive podatke glede tržnega deleža. Ni razloga, da bi verjeli, da bi tržni delež podjetja DONG v predvidljivi prihodnosti padel pod 50 %.

(71) Začetni prevladujoči položaj podjetja DONG pri grosistični prodaji, skladiščenju, podvodnem zemeljskem plinu in uvozu cevi nadalje podpira položaj podjetja DONG na tem trgu/teh trgih za dobavo velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE, ker so skladišča in dostop do zemeljskega plina pomembni konkurenčni dejavniki v smislu dobave tem skupinam odjemalcev.

(72) Poleg tega konkurenti podjetja DONG ne morejo ogroziti prevladujočega položaja podjetja DONG, ker sta HNG/MN in Statoil Gazelle majhni podjetji, ker je HNG/MN finančno šibak konkurent in ker DONG in HNG/MN med seboj tesno sodelujeta.

(73) E.ON in Shell imata zelo skromen tržni delež na danskem(-ih) trgu(-ih) za prodajo velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE, E.ON pa se bo verjetno osredotočil na svoje nordijske napore na švedskem trgu.

⁽¹⁾ Najmanj [45–55 %] *, kar je v skladu s prodajno strategijo DONG za leto 2005, in [70–80 %] * v letu 2003, kar je v skladu z nedavno odločitvijo (556/2004) švedskega urada za konkurenco.

- (74) V Odločbi so navedeni tudi drugi kazalci za uveljavljeni prevladujoči položaj podjetja DONG pred združitvijo: delež odjemalcev, ki so zamenjali dobavitelja, je pri podjetju DONG od večjih udeležencev na trgu najnižji. DONG je podjetje z najboljšo lokacijo, nudi dvojna goriva in uspelo mu je vzpostaviti razmeroma tesne stike s številnimi decentraliziranimi SPTE.
- (75) V Odločbi se ugotavlja, da predlagano povezovanje zaradi postavitve vstopnih ovir in odprave morebitne konkurence krepi prevladujoči položaj podjetja DONG.
- (76) Predlagano povezovanje postavlja vstopne ovire, ker bo za druge udeležence veliko težje doseči kritično velikost pri dobavi zemeljskega plina, če se s trga odpravi približno 20 % celotne danske porabe zemeljskega plina. Poleg tega se bo, kot posledica združitve, že privilegirani dostop podjetja DONG do decentraliziranih SPTE še nadalje okrepil. Združitev povečuje tveganje za preprečevanje vstopa pri skladiščenju zemeljskega plina ali zvišuje stroške za konkurente glede skladiščenja, kar bo nadalje postavilo vstopne ovire. Nadalje bo koncentracija verjetno postavila vstopne ovire na grosističnih trgih in tako bo konkurentom podjetja DONG težje, da bi zemeljski plin pridobivali pod konkurenčnimi pogoji. DONG bo imel tudi po združitvi privilegirani položaj s ponudbo dvojnih goriv, medtem ko se bodo drugi konkurenti težje približali ponudbi podjetja DONG.
- (77) Predlagano povezovanje poleg tega zaradi odprave morebitnih konkurentov Elsam, E2, Nesa in KE krepi prevladujoči položaj podjetja DONG.
- (78) E2 in Elsam imata dostop do velikih količin zemeljskega plina po konkurenčnih cenah. Imata tudi dostop do skladiščenja in sredstev prilagodljivosti. Poleg tega imata potrebno „energetsko“ blagovno znamko. Velika večina vprašanih v okviru raziskave trga, ki jo je izvedla Komisija, je navedla, da bi Elsam in E2 njim lahko prodala dodatno količino zemeljskega plina. Komisija je našla tudi trdni dokaz za tovrstne možnosti vstopa na trg in namene podjetja E2, ki je že v letih 2003 in 2004 predložilo ponudbe regionalnim podjetjem za grosistično dobavo na Švedskem in Danskem.
- (79) NESA in KE imata trdno energetsko blagovno znamko in lahko jima uspe doseči stroškovno sinergijo ter s prodajo dvojnih goriv povečano zaupanje odjemalcev. Podjetji imata dostop do širše mreže industrijskih odjemalcev. Tudi DONG in Statoil Gazelle sta KE, Elsam in Energi E2 obravnavala kot morebitne konkurente na danskih trgih zemeljskega plina.
- (80) Zato se v Odločbi ugotavlja, da bo predlagano povezovanje vodilo do bistvenega oviranja učinkovite konkurence, zlasti zaradi oblikovanja ali krepitev prevladujočega položaja na trgu ali trgih za dobavo zemeljskega plina velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE.
- 5. Trg(-i) za dobavo zemeljskega plina gospodinjstvom in majhnim poslovnim odjemalcem**
- (81) V Odločbi se ugotavlja, da DONG prevladuje na dveh regionalnih območjih s tržnim deležem nad [90–100 %] * in da je ta prevladujoči položaj okrepljen z velikimi vstopnimi ovirami, nadzorom podjetja DONG nad skladiščenjem in dostopom do podvodnega zemeljskega plina ter njegovim prevladujočim položajem na grosističnem trgu.
- (82) Na podlagi možne predpostavke nacionalnega trga se DONG in HNG/MN obravnavata, da imata skupni prevladujoči položaj s tržnim deležem v višini [25–35 %] * oziroma [55–65 %] *. Ti dve podjetji tesno sodelujeta med seboj. Trg je zelo pregleden in kakršno koli odstopanje od oligopolnega obnašanja bi bilo zato lahko preprosto odkriti. Proizvod je zelo homogen in omogoča tiho usklajevanje. Stopnje zvestobe strank so zelo visoke, katerih posledica so velike vstopne ovire. Poleg tega so na voljo učinkoviti povračilni ukrepi proti odstopanju oligopolista in visok skupni interes za ohranitev sedanjega stanja.
- (83) V Odločbi se ugotavlja, da se bo s postavitvijo vstopnih ovir in, do določene mere, z odpravo morebitne konkurence prevladujoči položaj podjetja DONG okrepil.
- (84) Koncentracija bo postavila vstopne ovire, ker se stroški skladiščenja višajo in je težje doseči kritično velikost in ekonomijo obsega ter okvira, ki je potreben za finančno podprt vstop. Poleg tega bodo zaradi povezovanja odstranjeni večji odjemalci na drugih trgih, katerih prilagodljivost bi se lahko porabila za izravnavo potreb prilagodljivosti gospodinjstva in majhnih poslovnih odjemalcev. Verjetno zmanjšanje likvidnosti na danskem grosističnem trgu zemeljskega plina tudi povečuje sposobnost podjetja DONG, da svojim konkurentom prepreči dostop do grosističnega trga.
- (85) Koncentracija bo nekatere morebitne konkurente, namreč KE in NESA, trgovca za električno energijo z mrežo na večjem območju Copenhagena, izključila. Podjetji sta že vzpostavili urad za prodajo, veliko prodajno skupino, računalniško opremo in sisteme za zaračunavanje. Obe podjetji imata velik portfelj odjemalcev, ki bi lahko bil podlaga za vstop na maloprodajne trge zemeljskega plina. Poleg tega imata precej dobro blagovno znamko tako na nacionalni in še posebno na regionalni ravni. NESA in KE se tako ne spopadata z velikimi vstopnimi ovirami, s katerimi bi se morala spopadati večina drugih udeležencev. [...] *

- (86) Po drugi strani, bo imelo že veliko odjemalcev podjetja KE pokrite svoje energetske potrebe za kuhanje, ki jih pokriva mestni plinovod, ter ogrevanje, ki ga pokriva daljinsko ogrevanje. Upoštevati je treba tudi, da bi se lahko večina mreže odjemalcev električne energije podjetij NESA in KE uporabila za konkuriranje s podjetjem HNG/MN, katerega območja distribucije zemeljskega plina se geografsko prekrivajo z območji podjetij NESA in KE, ne pa z območjem podjetja DONG.
- (87) V Odločbi se tudi priznava, da bi lahko na trg za dobavo zemeljskega plina majhnim poslovnim odjemalcem in gospodinjstvom vstopila druga podjetja za dobavo električne energije, vendar se ugotavlja, da imata KE in NESA poseben položaj, ko gre za dostop do zemeljskega plina, katerega bi druga podjetja težje dosegla.
- (88) Zato se v Odločbi ugotavlja, da bo predlagana združitev bistveno ovirala konkurenco na trgu ali na trgih za dobavo zemeljskega plina gospodinjstvom in majhnim poslovnim odjemalcem, zlasti s krepitvijo prevladujočega položaja in ne glede na to, ali je ta trg/so ti trgi opredeljen(-i) kot regionalni ali nacionalni.

6. Sklepne ugotovitve ocene trgov zemeljskega plina pred upoštevanjem sprememb k priglašeni koncentraciji

- (89) V Odločbi se ugotavlja, da transakcija vodi do bistvenega oviranja učinkovite konkurence, zlasti s krepitvijo prevladujočega položaja na naslednjih proizvodnih trgih:
- grosistična dobava zemeljskega plina za Dansko (in morebiti tudi za Švedsko),
 - skladiščenje zemeljskega plina ali prilagodljivost oskrbe z njim (ne glede na to, ali le za Dansko, ali tudi za Švedsko),
 - dobava zemeljskega plina velikim industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE na Danskem, obravnavano kot eden ali dva ločena trga,
 - dobava zemeljskega plina majhnim poslovnim odjemalcem in/ali gospodinjstvom na Danskem, obravnavano kot eden ali dva ločena trga.

B. ELEKTRIČNA ENERGIJA

- (90) V Odločbi se ugotavlja, da koncentracija ne bo sprožila pomislekov glede konkurence na nobenem trgu električne energije.

1. Grosistična prodaja električne energije

- (91) V Odločbi se ugotavlja, da imata Elsam in E2 na prvi pogled prevladujoči položaj na svojih zadevnih območjih Nord Poola pri grosistični prodaji električne energije,

kadar so ta območja oddaljena od drugih območij Nord Poola, ker je učinkovit pritisk, ki ga izvajajo vetrni mlini na notranjem območju in decentralizirane SPTE, nizek.

- (92) Vendar pa bodo izgube tržnih deležev najverjetneje znatno presegle horizontalne učinke predlagane transakcije zaradi pogojne odprodaje elektrarn v Vattenfallu na vzhodnem in zahodnem območju Danske, kar bo povzročilo pojav konkurenta, ki bo sposoben preživeti v primerjavi z nekdanjimi monopolisti na teh območjih, in znatno zmanjšalo tržne deleže. V Odločbi se tudi ugotavlja, da se namere podjetij Elsam in E2, da bi vstopila na ozemlje drug drugega, niso uresničile in da je DONG zavrnil vstop na področje proizvodnje električne energije prek plinsko-parne elektrarne. Zato se v Odločbi ugotavlja, da bo bolj zanesljivi in takojšnji pozitivni učinek vstopa Vattenfalla presegel vse morebitne horizontalne učinke.
- (93) Glede vertikalnih učinkov se v Odločbi ugotavlja, da je za DONG malo verjetno, da bo po združitvi dvignil stroške za konkurente (zemeljski plin pri vstopu). Simulacija modela je potrdila, da bi se morale cene zemeljskega plina znatno povečati, da bi se proizvodnja vidno zmanjšala. Takšna povečanja, ki temeljijo na vertikalnih učinkih, povezanih z združitvijo, ne bi bila realna ob upoštevanju konkurenčnih pritiskov, ki bi za DONG, kljub prevladujočemu položaju po združitvi, vseeno obstajali. Ta sklepna ugotovitev je okrepljena s korektivni ukrepi, ki jih je ponudil DONG, ki bo za decentralizirane SPTE po združitvi povečal razpoložljivost možnih virov zemeljskega plina. Poleg tega, četudi so združena podjetja po združitvi sposobna zvišati cene zemeljskega plina decentraliziranim SPTE, ni verjetno, da bi to privedlo do višjih cen električne energije glede na povečano konkurenco na vzhodu in zahodu Danske, ki jo je povzročila opustitev elektrarn Vattenfallu.
- (94) DONG zaradi obveznosti Elsama danskemu uradu za konkurenco marca 2004 v povezavi z nakupom podjetja Nesa, ki ga je izvedel Elsam, pri katerem sta se Elsam in Nesa obvezala, da opustita vse njune deleže v decentraliziranih plinsko-parnih SPTE, v prihodnosti verjetno ne bo imel nobenega neposrednega vpliva na decentralizirane SPTE.
- (95) Prav tako se proučuje učinek združitve na sicer pozitiven vpliv Great Belt Interconnectorja, ki povezuje vzhodno in zahodno Dansko in se pričakuje v letu 2010. Sklepa se, da je, če do združitve ne bi prišlo, pritisk, ki ga izvaja povezovalni vod z močjo 600 MW, v vsakem primeru manjši od pritiska, ki ga je povzročil vstop Vattenfalla na obe območji. To je potrdila tudi simulacija modela.

(96) Ti pomisleki in ugotovitve v zvezi s horizontalnimi in vertikalnimi učinki predlagane združitve veljajo tudi za dvostranske grosistične prodaje električne energije odjemalcem tako na vzhodnem kot tudi zahodnem območju Danske, pod pogojem, da gre za ločeni trg za velike odjemalce, ki bi ne imeli neposrednega dostopa do grosističnega trga Nord Pool.

(97) V širšem okviru Nord Poola bodo imele stranke tržne deleže pod 10 %, tudi na trgu, ki zajema le Švedsko in oba dela Danske.

2. Pomožne storitve

(98) V Odločbi se ugotavlja, da sta se Elsam and E2 pred združitvijo morala spopadati z majhno konkurenco na svojih zadevnih območjih, medtem ko se bo DONG po združitvi na vsakem območju soočal z resnim konkurentom, namreč z Vattenfallom. Združitev zato ne bo vodila do težav v zvezi s konkurenco na morebitnih trgih za pomožne storitve na vzhodnem in zahodnem območju Danske.

3. Izvedeni finančni instrumenti za električno energijo

(99) Stranki, ki se združujeta, imata na nordijskem trgu za trgovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti za električno energijo kombiniran tržni delež v višini < 10 %. Ta majhen tržni delež odpravlja vse pomisleke glede takšnega trga.

(100) Glede morebitnega območja trgov za pogodbe za razliko za vzhodno in zahodno Dansko je ugotovljeno, da sta E2 in Elsam na svojih zadevnih območjih jasno največja ponudnika pogodb za razliko. Vendar je treba pričakovati, da bo odtujitev proizvodne zmogljivosti Vattenfallu privedla do tega, da bo Vattenfall postal največji ponudnik pogodb za razliko na vzhodnem in zahodnem območju Danske.

4. Maloprodajna dobava električne energije poslovnim odjemalcem

(101) V Odločbi se ugotavlja, da je trenutna konkurenčna raven na danskem trgu za dobavo električne energije odjemalcem s porabo z vnaprejšnjim odmerkom visoka. Združeno podjetje bo imelo kombiniran tržni delež v višini [20–30 %] *. Združeno podjetje bo po združitvi v glavnem zaprlo vrzel do vodilnega udeleženca Energi-Danmark. Poleg tega odjemalci številne druge konkurente obravnavajo kot koristno možnost.

5. Maloprodajna dobava električne energije majhnim odjemalcem s standardnim profilom obremenitve

(102) Povezovanje bo vodilo tudi do prekrivanja nekaterih tržnih deležev na maloprodajnem trgu za dobavo električne energije majhnim odjemalcem. Konkurenca je na tem trgu na Danskem precej razdrobljena z le nekaj gospodinjstvi, ki so do sedaj zamenjala svojega nekdanjega lokalnega dobavitelja. DONG bo na danskem trgu postal največje podjetje v nacionalnem obsegu, čeprav z omejenim tržnim deležem okoli [25–30 %] *.

(103) Čeprav sta bili NESA in KE med pomembnejšimi podjetji, h katerima so se odjemalci preusmerili, so imeli drugi konkurenti primerljive stopnje pridobivanja odjemalcev.

(104) Na podlagi predpostavke regionalnih trgov se v Odločbi ugotavlja, da povezovanje ne bi vodilo do znatne okrepitve položajev podjetij Nesa, KE in FE na svojih zadevnih območjih, ker sta tretja konkurenta, kot sta OK in EnergiDanmark, na območju primernejša konkurenta od drugih strank pri združitvi.

6. Sklepne ugotovitve o presoji konkurenčnosti za trge električne energije

(105) V Odločbi se ugotavlja, da koncentracija ne vodi do bistvenega oviranja učinkovite konkurence, zlasti zaradi oblikovanja ali krepitev prevladujočega položaja na katerem koli zadevnem trgu za grosistično prodajo električne energije, pomožne storitve, izvedene finančne instrumente za električno energijo, maloprodajno dobavo majhnim odjemalcem ali dobavo električne energije majhnim odjemalcem.

6. OBVEZNOSTI

A. OPIS OBVEZNOSTI

1. Opustitev skladiščenja

(106) Za obravnavo pomislekov glede konkurence na trgu za skladiščenje/prilagodljivost je DONG izrekel svojo pripravljenost, da bo pred 1. majem 2007 opustil svoje veliko skladišče zemeljskega plina v Lille Torupu na polotoku Jutland. Med letom skladiščenja zemeljskega plina 2007/2008, ki traja od 1. maja 2007 do 30. aprila 2008, skladišču v Lille Torupu skladiščno zmogljivost prodaja le kupec. DONG se obvezuje, da za obdobje desetih let od konca prodaje kupcu ne bo pridobil, neposredno ali posredno, vpliva nad celotnim ali delnim skladiščenjem, razen če je Komisija to predhodno sprejela.

2. Program sprostitev plina

- (107) Za obravnavo pomislekov glede konkurence, predstavljenih na grosističnih trgih, je DONG izrekel svojo pripravljenost, da bo program sprostitev plina na voljo tretjim strankam za zemeljski plin na Danskem. Količina zemeljskega plina, ki ga je treba sprostiti, bo znašala 400 mcm letno (skupaj 2 400 mcm), v letih med 2006 do 2011 se bo prodala na dražbi in dostavljala v letih, ki bodo dražbi sledila. Količina ustreza približno 10 % celotne porabe na Danskem v letu 2005. DONG lahko v primeru znatne spremembe tržnih pogojev in pod določenimi pogoji pri Komisiji vloži zahtevek, da, glede na zadnji dve dražbi, zaključi program sprostitev plina. V programu sprostitev plina je predviden dvostopenjski postopek dražbe: v okviru „primarne dražbe“ daje DONG zemeljski plin na voljo na virtualnem tržišču na Danskem, uspešni ponudniki pa dajejo podjetju DONG, kakor pri menjavi, na voljo enako količino zemeljskega plina na enem od štirih določenih tržiščih v severno-zahodni Evropi. Vse količine, ki se niso prodale v okviru primarne dražbe, bodo prodane na tradicionalni dražbi za sprostitev plina, ki bo potekala pozneje istega leta. Poleg tega obveznosti predvidevajo klavzulo o sprostivi odjemalca, v skladu s katero obstoječi neposredni odjemalci podjetja DONG, ki so udeleženi v postopku dražbe ali ki kupujejo zemeljski plin od trgovcev/grosistov, katerim so bili na dražbi dodeljeni dobitki, smejo zmanjšati svoj pogodbeni obvezni nakup do podjetja DONG.

B. OCENA PREDLOŽENIH OBVEZNOSTI

1. Učinek predlaganih obveznosti na trg za skladiščenje/prilagodljivost

- (108) Glavni učinek predlaganih obveznosti glede trga za skladiščenje/prilagodljivost izhaja iz opustitve skladišča v Lille Torupu. Poleg tega bo program sprostitev plina povečal likvidnost danskega grosističnega trga in tako zagotovil nove vire prilagodljivosti.
- (109) Posledica opustitve večjega od dveh danskih skladišč, ki ima zmogljivost približno 400 mcm brez rezervacij zmogljivosti, ki bi presegale 1 leto, bo povečana konkurenca na tem trgu, obravnavanem kot trg za skladiščenje ali širši trg za prilagodljivost. Te količine skladiščenja/prilagodljivosti znašajo več kot 57 % danske skladiščne zmogljivosti in tako pomenijo veliko večji del celotne prilagodljivosti, ki je na voljo na Danskem.
- (110) Udeleženci na trgu od opustitve skladišča v Lille Torupu pričakujejo na splošno pozitiven vpliv na konkurenco glede trga za skladiščenje/prilagodljivost na Danskem.

- (111) Pozitiven vpliv prilagodljivosti, ki je na voljo na Danskem, bo tudi izhajal iz programa sprostitev plina, ki tako dopolnjuje prilagodljivost, ki jo na trgu nudi skladišče v Lille Torupu.
- (112) Oba elementa obveznosti, tj. opustitev skladišča in program sprostitev plina, bosta pozitivno vplivala tudi na švedske trge. Od konkurence med DONG in prihodnjim upravljavcem skladišča v Lille Torupu bodo imeli koristi tudi švedski odjemalci skladišč. Enako velja za učinke programa sprostitev plina.

2. Učinek predlaganih obveznosti na grosistični trg zemeljskega plina

- (113) Komisija ugotavlja, da je program sprostitev plina, ki ga je ponudil DONG v povezavi z opustitvijo skladiščenja, bistven za odpravo vseh pomislekov glede konkurence, ki jih je v zvezi z grosističnim trgom izrazila Komisija.
- (114) Količine, ki so v okviru programa sprostitev plina ponujene v višini 400 mcm letno in jih je treba zamenjati ali prodati prek primarne ali sekundarne dražbe, pomenijo približno 10 % danskih potreb.
- (115) Prvič, glede izključitve odjemalca bo te količine skupaj z določbo o sprostivi odjemalca nadomestil za količine, ki jih je E2 pridobil v zadnjih letih na kratkoročni osnovi znotraj in zunaj Danske in ki so izračunane na približno 5 % potreb Danske. Sproščene količine nadomeščajo tudi vse dodatne količine, ki bi jih Elsam in E2 morebiti prodala pred iztekom njunih dolgoročnih dobavnih pogodb z DONG leta 2009.
- (116) Drugič, količine bodo odpravo morebitne konkurence nadomestile z Elsam in še posebno z E2. Vendar je težko dovolj zanesljivo določiti, katere količine bi ta podjetja prodala v predvidljivi prihodnosti. Uvozi podjetja E2 in za podjetje E2 plus vsi tržni deleži konkurentov (razen za [...]*) skupaj (tj. celotna neodvisna konkurenca podjetju DONG) znašajo okoli 10 % potreb Danske v letu 2004.

- (117) Upoštevat je treba tudi, da bodo te količine vključevale določbe prilagodljivosti, na podlagi katerih bo ta zemeljski plin postal zanimivejši za vse namene na danskem grosističnem trgu.
- (118) Element posebnega pomena je določba o sprostitvi odjemalca, ki zagotavlja spodbudo za kupce tega zemeljskega plina za uporabo na Danskem, olajša vstop in obravnava zadevno izključitev odjemalca.
- (119) Glede trajanja in obsega programa sprostitve plina so številni udeleženci na trgu to šteli kot zadostno za izravnavanje škodljivih učinkov združitve na danskem grosističnem trgu.
- (120) Opustitev skladiščenja bo imela tudi koristen učinek na danski grosistični trg. To pa zato, ker dostop do nediskriminatorne skladiščne zmogljivosti, ki ni odvisna od podjetja DONG, bistveno olajša grosistično poslovanje tretjih strank na Danskem.
- 3. Učinek predlaganih obveznosti na maloprodajnih trgih zemeljskega plina**
- Trg(-i) za dobavo industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE ter trg(-i) za dobavo majhnim poslovnim odjemalcem in gospodinjstvom**
- (i) *Postavitev vstopnih ovir (vertikalne težave)*
- (121) V Odločbi se ugotavlja, da program sprostitve plina odpravlja katere koli pomisleke glede postavitve vstopnih ovir na teh trgih.
- (122) Natančneje, program sprostitve plina obravnava pomisleke v zvezi z izključitvenim učinkom do odjemalca in doseganjem kritične velikosti z delom programa o sprostitvi odjemalca. Obseg 400 mcm, ki je bil prodan na dražbi, znaša do 17 % trga za dobavo industrijskim odjemalcem in decentraliziranim SPTE ter 45 % trga za dobavo majhnim odjemalcem in gospodinjstvom.
- (123) Letna količina zemeljskega plina, ki ga je treba sprostiti, bo imela pomemben vpliv na likvidnost na danskem grosističnem trgu in omogočila, da konkurenti, ki so dejavni ali želijo postati dejavni, na teh trgih razširijo ponudbo dobave dvojnih goriv zemeljskega plina/električne energije v konkurenci z DONG.
- (124) Kateri koli pomislek glede odprave prilagodljivosti pri centralnih SPTE, kot je možnost izravnave za potrebe prilagodljivosti dobaviteljev in preprečevanje vstopa, bo odpravljen z določbami prilagodljivosti programa sprostitve plina ter opustitvijo skladišča v Lille Torupu, kar vodi do konkurence med dvema danskimi skladišči.
- (125) V Odločbi se zato ugotavlja, da na podlagi predloženih obveznosti vstopne ovire ne bodo večje v primerjavi s stanjem pred združitvijo.
- (ii) *Odprava morebitne konkurence*
- (126) V Odločbi se meni, da bo celotno zmanjšanje vstopnih ovir na teh trgih izravnalo izgubo morebitne konkurence na teh trgih.
- (127) Glede programa sprostitve plina se to zlasti doseže na dva načina. Prvič, izboljššan dostop do zemeljskega plina v okviru programa sprostitve plina skupaj s pripadajočo prilagodljivostjo olajša vstop drugih morebitnih konkurentov. Drugič, mehanizem sprostitve odjemalca zagotavlja, da bodo morebitni konkurenti, ki želijo vstopiti na danski(-e) trg(-e) zemeljskega plina in ki so pridobili zemeljski plin v okviru programa sprostitve, imeli lažji dostop do odjemalcev.
- (128) Opustitev skladiščenja bo tudi olajšala vstop z uvedbo konkurence med dvema danskimi skladišči, odpravo tveganja za preprečevanje vstopa in krepitevijo splošnega zaupanja v nediskriminatorni dostop do skladišč.
- 7. SKLEPNE UGOTOVITVE**
- (129) V Odločbi se ugotavlja, da predlagana koncentracija s predloženimi obveznostmi bistveno ne ovira učinkovite konkurence na skupnem trgu ali na njegovem znatnem delu, zlasti kot posledica oblikovanja ali krepitev prevladujočega položaja.
- (130) Posledično Komisija izjavlja, da je priglašena transakcija združljiva s skupnim trgom in Sporazumom EGP, v skladu s členom 2(2) in členom 8(2) Uredbe o združitvah in členom 57 Sporazuma EGP.